M. DAVRAN

ŞI'RLAR

NATLIB.UZ

OzSSR DAVLAT NAŞRIJATI
TAŞKENT — 1939

H034289
0

2008/30
1756
Alisher Navoiy
nomidagi
O'zbekiston MK

QUVNAQLIQ

Hajat gozal,
Sevgiŋ ham gozal;
Nima qilaj sendan jaşiriʙ?
Oz adatim ʙojica azal,
Organmadim jurak taşiriʙ!

Jaşil kozlariŋni sevaman,
Asman kaʙi tiniq, quʙarsiz.
Unda qujaş ʙilan ajni koraman,
Unda mehr ʙilan parlavci julduz.

Keca keldiŋ,
Issiq qollariŋ —
Menga jaŋi hajat keltirdi.
Baƣcadaƣi ajdin saja ham
Bizni sevganini ʙildirdi.

Miltir-miltir etar aj nuri,
Suv ʙetida gavhar rezalar,
Ajtiŋ, ajaŋizga — dediŋ sen:
Çindak dutar caliʙ ʙersalar...

Dutar caldi,
Sen qahqah urdiŋ;
Sevinclariŋ siƣmas aləmga

NATLIB.UZ

„Çani Çani" dediꞑ,
Xuşamad qildiꞑ,
„Erta ciqamizmi ʙajramga?"

„Bajramda ham siz dutar caliʙ,
Bizniꞑ maşinada olturiꞑ;
Gul sꞑari ʙajramimizni,
Solum maşqlar ʙlan tolduriꞑ"!

... Bugun ʙajram,
Seniꞑ jasaniꞑ —
Hirsli kozlariꞑdan crajlik.
Kocalarni korsatdiꞑ, dediꞑ:
„Biraz ajlanişiʙ jurajlik!"

Kocalarda hajat taşqini,
Baxt taşqini, sevgi taşqini...
Sen orgulgan Xasjat aji ham,
Calar ʙugun solum maşqini,

Biz ajlandik,
Jiraqqa ketdik,
Kozlariꞑda mehr, çaziʙa.
Sevgimizni hajatga tutdik,
Miꞑ qatrasi sərf ʙolsa nma!

Ukaçaniꞑ korundi ʙirdan
Qolqa aldiꞑ, seviniʙ ketdiꞑ,
Jumşaq ipaklarga ʙerkitdiꞑ
Opdiꞑ uc-tort, loppi ʙetidan.

Ukçaniꞑ ʙijran gapirar:
„Apaçanim, hajtlik qani?"
Sen dejsanki: „tasadduq ʙolaj,
Hajat kaʙi jasataj seni!"

NATLIB.UZ

Biz juramiz,
Şadlik, qahqaha —
Bizlar вlən вirga juradi...
Şu dam kokraklarni,
juzlarni
Jaşaş halavati oradi!

Hajat gozal,
Sevgiŋ ham gozal;
Nma qilaj sendan jaşiriв?
Bugun вajram, uniŋ madhini
Kojlaşajik jana aşiriв.

NATLIB.UZ

QARDAŞ JURTGA SEVINC QOŞUQI

Amu qirqaqlari, Aral вojlari,
Qardaş jurtnin вarca qişlaq-kojlari,
Şaharlari, zavodlari, ujlari,
Jani şadlik вlan qutlajmiz sizni!

Plan toliв, tapşirilgan paxtalar
Elimizda har aqizda maxtalar,
Duşman jutar qapqara qan laxtalar,
Dostlar şadlik вlan qutlajmiz sizni.

Qaraqalpaqistan вujuk ken jurtnin—
Bir a'zasi вoliв osdi tenma-ten.
Jana har kun gullamakda, joli ken;
Parlaq kelgusidan uzmajdi kozni.

Otmuş caqda hec narsani kormagan,
Koksi jajraв, erkinlaniв jurmagan,
Qaraqalpaq namin hatta вilmagan.
Mihnatkaş el jajraв-jaşnatdi juzni.

Kundan-kunga qajrat osdi, dan osdi,
Janiliklar eskilik jolin tosdi,
Jani respuвlika ozin korguzdi,
Qat-qat jutuq вlan qutlajmiz endi.

NATLIB.UZ

Bujuk ʙajram, tantana astanasida
Quvnamaqdamiz ʙarca dostanasiga,
Paxta terilar, qalmas har şanasida
Qap-qap paxta ʙlan qutlajmiz sizni,

Uzaqlarƣa qulac jajgan sahrada,
Artiʙ turar har kun quj, jilqi, pada,
Qojlarniꞑ ham ujlari ʙar azada,
Dostlar işlar ʙlan qutlajmiz sizni.

Paxta majdanlari osiʙ ta ʙara,
Davlatmand jaşaş-cun koruldi cara,
Endi joqdir hasratli soz—„ʙecara“.
Quvnaq turmuş ʙlan qutlajmiz sizni.

1937 jil.

NATLIB.UZ

UJƢATILƢAN VADI

Səlam seꞑga, Circiq vadisi!
Ƣajratniꞑ,
Ilhamniꞑ,
Işniꞑ ocaƣi;
Başlanƣandir cin nami ʙlan
Hajatinniꞑ sevimli caqi.

Darja ʙojlarini ajlaniʙ,
Zavq almaqci ʙoldim kojidan;
Lekin atraf, mihnat qoşuƣi
Aşiʙ otdi darja ʙojidan...

Darja ʙojlaridan aşgan koj
Jetdi Ƣazalkentdan Taşkentga;
Taşkent emas, ʙalki çoşqun koj,
Səda ʙerar ʙutun keꞑ jurtga.

Bu koj har işciniꞑ juragi,
Har orlaqniꞑ koꞑlida jaşar.
Kojlar juksalaçak,
Işlar unaçak,
Har kun sajin zavqimiz taşar...

Asrlarca mudragan vadi
Ujƣatildi ʙizniꞑ qollarda;

NATLIB.UZ

Ƣazaʙ ʙlan kujlagan darja
Bojun egiʙ jurar qirlarda.

Səlam senga, Cirçiq vadisi!
Səlam, ej vadiniꞑ sevimli caƣi!
Kokarmakda hajatimizniꞑ
Jana ʙir ʙostani,
Jana ʙir ʙaƣi...

Komsomol qişlaƣi
1935-jil.

NATLIB.UZ

KOMBINATDA IKKI JIL BURUN

(I şi'r)

Tal salqini вizni caqirdi;
Bir dəm toplanişdik sajada.
Tal вargakdan sacpapuk taqiв,
Olturardiŋ zinəpajada.

Men kormaвman.
Balki, sen вizniŋ—
Işimizni kuzatgandirsan,
Soŋ ozinga zeв вeriв вir pəs,
Kakiliŋni tuzatgandirsan.

Çindak uzr:
Biz hammamiz ham
Unca jaxşi işlajalmadik—
Uc vagonni вoşatdik xalas,
Jaŋisini вaşlajalmadik.

Qancaliq вiz urunişsak-da,
Haşarcilar azraq edilar.
Braq, korgan işci ortaqlar,
Şunisi ham sazraq, dedilar.

Şundaj . . .
Bugun вiz komвinatga—
Işqimizdan pajvand jasadik.

Ƣajrat coqqusiƣa minişiʙ,
Kelaçakka nazar taşladik.

Afsus seni kormaj qaliʙmani
Qajda ediꞑ uşʙu dəmgaca?
Şu atrafdan darak ʙeradi,
Koksiꞑdagi kicik tamƣaca.

Zinəsida olturgan ujiꞑ—
Bu ortada həli jagana.
Jana onlaʙ ujlar tolaçak,
Maşinalar jurgan hamana.

Seniꞑ juzlariꞑdan şu çajniꞑ
Uc xil manzarasi korundi:
    Biri otmuş,
Biri hazirgi,
Parlaq kelaçagi korundi.

Keldim seniꞑ janiꞑga, dedim:
—Kopdan turasizmi şu jerda?
Kuldiꞑ,
    Qah-qah urdiꞑ.
Sevindiꞑ.
—Keca kociʙ keldik ʙu jerga...

Jana sozlaşmakci edim men;
Gapga saldim,
Gapiriʙ keldiꞑ.
Har gapiꞑda ʙir toxtaʙ aliʙ,
Jumşaqqina taʙassum etdiꞑ.

„Şu caqqaca ʙir çar kocada,
Pastxam havlicada turardik.
Xunuk devarlarga tikiliʙ,
Ajtiꞑizci, nma korardik?“

NATLIB.UZ

„Bu jerda-ci?
Butun gozallik!
Hava . . .
Asman . . .
Hajat kulkisi . . .
Kokrak erkinlanar,
Jurak tin alar,
Artar tanda işniŋ sevgisi.

Ataginam şu kombinatda
Beton qujiʙ qamat tiklagan.
Anam işcilarga aş tartiʙ,
Har caq joqlaqanı-joqlaqan!

Men şagirdman.
Bir toda qizlar—
Dastgahlarda iş organamiz.
Mana qolumdaqi romalca—
Bizniŋ tonquc ʙir kormanamiz".

—Ehe... dedim:
Munca crajlik?
Şundaj ʙolsa, kraji turmuş!
„Həli şaşmaŋ!—dediŋ,
Kelgusi jilga—
Gozal ʙolar jana ʙizniŋ iş..."

Kipriklariŋ ucdi sevgilim;
Juzlariŋni xursandlik ʙasdi;
Məjin kakiliŋni ojnatiʙ
Erkalavci şaʙʙada esdi.

Men qaradim:
Butun atrafda—
Qujaş. Majdan. Kşi içadi!
Nuri kelgan,
Kocgan,

Ocmaqda—
Qavçiraqan otmuşniŋ ati!

Bir-ikki jil otsin—dejman men,
Bunda hajat jana ozgarar.
Maşinalar jurar,
Majdan seskanar,
Tolgan ajdaj hajat tolqanar...

Siŋlim!
Soŋra—
Juzlaʙ sen kaʙi
Jaş naslni işda koraman;
Xuşnud koziŋizga termuliʙ,
Qalaj hajat?
Iş?—deʙ soraman!

Sen kulasan.
Miŋlaʙ dastgahlar
Senga qoşulişiʙ kuladi.
Juz jil otiʙ ketadi ʙirdan,
Sovet „Mancistri"[1] keladi.

Qani qulliq?
Qani qalaqliq?
Qani acciq va cirkin turmuş?
Qani ajtsinlar-ci,
Kecmiş jillarda
Şunca erkinlikni kim kormuş!?

Kop sozladim şekillik, dejman;
Soŋra senga tikildim asta.
Qajdan keldi va kim keltirdi?
Taqdim etdiŋ menga gul dasta.

Xajr!...dedim.
Şaşilmaŋ!—dediŋ.

---

[1] Toqumaciliq işi çuda taraqqij etgan dunjadagi eŋ maşhur şahar (Anglijada)

NATLIB.UZ

Munca ştaʙ ekan işiꞑiz?
Jaki jana ʙaşqa jerda ham,
Barmi qaraʙ turgan kşiꞑiz?

Şunda ʙirga ujga kirişdik,
Qoşni ujda rajal ojnardi,
Alʙom korsatdiꞑ sen.
Caj icdik.
Kozlariꞑda hajat qajnardi.

Alʙomiꞑni acdiꞑ.
Men jazdim.
„Daim seni xuşnud koz ʙlan
Dastgahlarda işda koraj meni
Bu dam sendan jariq juz ʙlan
Sijqalanmas sevgi sotajmen..."

Soꞑra xajrlaşdik.
Men ketdim.
Sevgi ʙerdiꞑ menga Nadira!
Oşa tatli haşar kunidan
Həli juragimda iliq xatira.

935 jil. Taşkent.

NATLIB.UZ

TOQUMACILIQ KOMBINATIDA

(II şi'r)

Qujaş oşa;
Va asman oşal
Braq, вiznin jerlar ozgargan...

Mana, haşar qilqan çajimiz,
Әnә sozlaşganim astana,
Endi juzlaв işci ajallar
Sәlam вerar menga dostana.

Kombinatda hajat denizi;
Har korpusda darja-darja nur.
Dedim: „dastgahlarni ajlaniв,
Nadirani korsakci вir qur..."

Bu oşa qiz, ikki jil вurun —
Endi-endi işga organgan;
„Qacan usta вolarkin meni"—deв,
Mihnat şavqi вilan tolqanqan.

Korpuslarni ajlaniв jurdik,
Şundaj şavqun...
Sozlaв вolmajdi!
Tәrtiвi вar oşa şavqunnin:
Gazlamanin kojli kojlajdi.

NATLIB.UZ

Nə, makiniŋ taşvişi qijnar,
Nə, nəjcaniŋ вevaqt arazi;
Komвinatniŋ jeliga ucgan
Bozci вlan вazzaz qarazi.

Maki atiв umri sarqajqan
Keksa kasiв korsajdi, dejman!
Dastgahdagi cecan qizlardan
Jaŋi gaplar sorsajdi, dejman!

Ajlanamiz...
Har вir qadamda
Hajat, şavqun вirga juradi.
Mana tapdik,
Nadira şunda —
Toquv dastgahida turadi.

„Biz şagirdmiz..." deв jurgan qizni
Endi korsak, onlaв dastgahi!...
Kamtarlikdan вuzmasdan juzni,
Ic-icidan sevinar gahi.

— Səlam! — dedik — işga comgan qizi
— Səlam!
— Səlam!
— Səlam Nadira!
Ətəj koruş ucun keldik вiz;
Haman dilimizda şrin xatira...

Jeŋil вlaklari ojnajdi,
Juzlarida mamnun taвassum,
— Xuş keliвsiz tanişlar, — dejdi
Mehr вlan tikiliв вir zum.

„Men eskiriв qaldim — dejdi u —
Həli jaŋilarni kormaвsiz
Bular şagirdlarim, ular FZU
Işcan xatin-qizlar sanaqsiz!

Jurin, dastgahlarni korin,
—Jurin, citlarni. . .
Korin, qajrat вlan jangan вetlarni;
Hajatdan va işdan suhвatga salin
Komвinat osturgan qiz-jgitlarni".

Nadiranin har gapi jani,
Işi jani, qaraşi jani—
Şunca iş organgan,
Şunca gap вilgan;
Braq oşa jaşlik va oşa rani.

1935-jil. Taşkent.

Alisher Navoiy
nomidagi
O'zbekiston MI

GAVHAR

(Muqaddima)

Kickina віr ujda turardim,
Qoşnim — şagirdlarim, qizlarim,
Hatta asta şvirlasam-da,
Janвaş ujga ciqar sozlarim.

Məjli ciqsa; sozlaj вəraman,
Menin gapim — ularnin gapi!
Qajtam вir kun şu adatimnin
Bir hajatga tegdi kop nafi.

Sahar turiв ktaв oqudim
(Dajim şuni jaxşi koraman,
Ətəj, şunin ucun har kuni,
Qujaşdan səl aldin turaman).

Ba'zan ktaв oquqanda men,
Avazimni qojiв oqujman,
Dəm kulaman, dəm afsus jejman,
Xullas şunda, tojiв oqujman.

Ktaв qziq ciqdi —
Kop kuldim,
Qoşni ujda jotal вaşlandi.
Evah... kulki emas, ta вara
Oquв turiв kozim jaşlandi.

NATLIB.UZ

Sonra вirdan qicqirdim: „Xain!
Bajaqişni ezmasaŋ вunca!
Həli u gul, gul emas hatta,
Bulвul aşiq вolgan вir qunca"

„Jjil..." degan avaz eşitdim—
Qoşni ujda вirav jiqlardi.
Kim ekan u? Nega jiqlajdi?
Şunca kucli ekanmi dardi?

Turiв ketdim,
Havliga ciqdim.
Qujaş ciqajatir larsillaв,
Jaqinimda ipak faвrikniŋ
Dizellari jurar harsillaв.

Taŋ kop gozal,
Havalar gozal;
Muzdek suvdaj icgim keladi.
Qzil askar at juvajatgan
Huv... anhardən kecgim keladi.

Braq, necun koŋul xiralik?
Koz aldimda вajagi xain!
Həli şu kungaca, jaqin kungaca
Şundaj işlar qilqanmi dajim?

Qulaqimda вajagi jiqi,
Nega qoşni ujda jiqladi?
Nega şundan kejin вir nafas,
Tuşagimda jatgim kelmadi?

Ujga qajtdim. Titradim вir dəm,
Qoşni ujga kirsammi ekan?
Nega jiqladilar, nega oqudim?
Bir tasalli вersammi ekan?

NATLIB.UZ

Qulaq saldim jiƣi tiniʙdir:
Opkalagan avaz keladi
Bildim, oquşimdan jaş tokkan
Jaşgina qiz Gavhar ʙoladi.

— „Gavhar, Gavhar!
Bunda kel siꞑlim!
Nega ilki sahar jiƣlajsan?
Jiƣiꞑ ʙilan ʙuzuldi koꞑlim,
Şadligiꞑni nega daƣlajsan?

Gavhar oxşiʙ-oxşiʙ ciqadir,
Gul juzida ƣamginlik izi
Badanlari titraʙ, negadir —
Komak soraʙ çavdirar kozi.

Taşqarida qujaş, gul, məjsa,
Şad va quvnaq ħajat ʙaşlangan
Roparamda Gavharniꞑ esa,
Ƣussa ʙilan kozi jaşlangan.

Ustalimda erta qajnaƣan
Cajnak qoşuq ajta ʙaşladi;
Gavhar ƣamgin ertakka tuşiʙ,
Menga xuşvaqt nazar taşladi.

NATLIB.UZ

XUŞBOJ AJVANDA

Ənə gulzar, mana ajvanca —
Bizni sevib qucaq ackan çaj
Zayqim blan ojnab olgunca
Oşa tunda şavullagan saj.

Tun qaranqi edi, asmanda —
Julduzlardan tikilgan kaşta,
Biz ikkimiz xuşboj ajvanda
Muhabbatdan sozlaşdik asta.

... Ənə Hulkar, ənə Tarazu
Mana bizga saja salgan barg
A, gozalim qamlarni et tark
Opic hislardagi bir arzu!

Şundaj taŋ atipti, bilmabmiz
Jazgi tunlar muncajam qisqa!
Saba esar toxtamaj qiz-qiz,
Uşaq taşib otti qurmisqa.

1936 jil. ijun 17.

MUNDARIÇA

	Bet
Quvnaqliq	3
Qardaş jurtga sevinc qoşuqi	6
Ujqatilqan vadi	8
Kombinatda ikki jil burun	10
Toqumaciliq kombinatida	15
Gavhar	18
Xuşboj ajvanda	21

NATLIB.UZ

NATLIB.UZ

Mas'ul muharrir: *S. Sabirov.*
Texred: *Şamahmudov.*
Korrektor: *Of. Musamuhamedov.*

Basmaxanaga berildi 25/VI-38 da. Basişga ruxsat etildi 4/XII-38 da. Tirazı 3000. Qaqaz formatı $70 \times 108/_{32}$. Naşrijat listi 0,75. Qaqaz listi 0,5. Harfi 10 nct. Indeks N/ə. Şartnama № 217[38] Oznaşr № 300. Ozlit № 9027.

Ozpoligrafkombinat, Taşkent — 1939 j. Zakaz № 1394.

NATLIB.UZ